

ÉRTÉKPAPÍR KISOKOS

I. Alacsony és mérsékelt kockázatú kötvények

A kötvény hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, tehát a kötvény vásárlója hitelt nyújt a kötvény kibocsátójának a kötvény megvásárlásával.

A kötvényben a kibocsátó (adós) arra kötelezi magát, hogy az ott megjelölt pénzüsszeget, annak kamatát a kötvény mindenkorai tulajdonosának vagy birtokosának a kötvényben megjelölt időben és módon megfizeti.

Alapfogalmak

A kötvényeket **kamatozás** szerint a következő kategóriákba soroljuk:

Kamatozó kötvények	<ul style="list-style-type: none"> • fix kamatozású kötvények: a kibocsátó a kibocsátás feltételeiben rögzíti a kötvény kamatának mértékét, a kamatfizetés időpontja(i)t. • változó kamatozású kötvények: a kibocsátó a kibocsátás feltételeiben rögzíti azt a referencia értéket (pl. BUBOR), amihez képest a mindenkorai kifizetésre kerülő kamat mértéke aktuálisan megállapításra kerül, valamint a kamatfizetés időpontja(i)t. • indexált kötvények: a kamatfizetés egy előre meghatározott mögöttes termék teljesítményéhez kötött, a kibocsátó a kibocsátás feltételeiben rögzíti azokat a feltételeket, amelyek esetén kamatfizetésre kerül sor az előre meghatározott időpont(ok)ban.
Nem kamatozó kötvények	<ul style="list-style-type: none"> • A kötvény hozama nem kamat, hanem árfolyam eredmény, pl. diszkont kincstárjegy

A kötvények csoportosíthatók továbbá:

Kibocsátó szerint	• állami kibocsátású kötvények
	• pénzügyi kibocsátású kötvények
	• vállalati kibocsátások
	• önkormányzati kibocsátások
	• rövid futamidejű kötvények (éven belüli futamidő)

Futamidő szerint

- középhosszú futamidejű kötvények (1-5 éves futamidő)
- hosszú futamidejű kötvények (5 év feletti futamidő)

A termékre jellemző kockázatok

A tőke és kamatok megfizetésének kockázata

Alacsony és mérsékelt kockázatú kötvények alatt azon kibocsátók kötvényeit értjük, amelyeket a nemzetközi hitelminősítő intézetek befektetési kategóriába soroltak. A Magyar Állam által forintban kibocsátott értékpapírok a forint megtakarítással rendelkező befektetők számára a legalacsonyabb kibocsátói kockázatot jelentik, emiatt a Magyar Állam által kibocsátott kötvényeket az Alacsony és mérsékelt kockázatú kötvények közé soroljuk.

Likviditási kockázat

A kötvényt a kibocsátó általában csak lejáratkor váltja vissza tekintettel arra, hogy a kibocsátó célja a lejáratig történő forrásbevonás, amelynek érdekében a konstrukció kialakításra került. Amennyiben a befektető lejárat előtt a pénzhez szeretne jutni, értékesítheti a kötvényt a másodlagos piacon, amennyiben van vevő az adott értékpapírra. Lejárat előtti értékesítés esetén előfordulhat, hogy a befektető a befektetett tőkéjénél alacsonyabb összegért tudja csak értékesíteni a kötvényt.

A termék piaci helyzete, a kötvények árának volatilitása

Különböző típusú kötvények árfolyama (nem kamatozó, fix kamatozású, változó kamatozású, indexált) azonos piaci változásokra különböző módon és mértékben reagálnak.

A kötvények árfolyamát a piaci hozamváltozás befolyásolja.

Ha a befektető lejárat előtt értékesíti az értékpapírokat, emelkedő hozamok esetén a kamatozó kötvények árfolyama az eredeti vételi árfolyam alá eshet. Ez azt jelenti, hogy értékesítéskor az utolsó kamatfizetéstől eltelt időtartamra a vevő az időarányos kamatot az eladónak megfizeti, a nettó árfolyam, azaz a tőke ára azonban a vásárláskori érték alá eshet, tehát a befektető árfolyamvesztéssel szembesülhet el. **Amennyiben a befektető szélsőséges piaci környezetben sürgősen a megtakarításához szeretne jutni, előfordulhat, hogy a befektetése jelentős részét elveszti.**

Amennyiben a befektető lejáratig megtartja az értékpapírt, akkor a vásárláskor rögzített éves hozamhoz fog hozzájutni, mivel a futamidő alatt bekövetkezett piaci árfolyamváltozás nem jelenik meg a befektetésben csak értékesítés esetén.

Szélsőséges piaci környezetben bármely kötvény esetén a tőke és kamatok megfizetésének esetleges megnövekedett kockázata miatt a kötvények árfolyama jelentősen a névérték alá eshet.

Az alacsony és mérsékelt kockázatú kötvények összetettsége

Nem komplex termékek	<ul style="list-style-type: none"> • Fix kamatozású kötvények • Diszkontkötvények • Változó kamatozású kötvények
Komplex termékek	<ul style="list-style-type: none"> • Változó, indexált kamatozású kötvények (strukturált kötvények)

II. Közepes és magas kockázatú kötvények

Alapfogalmak

A közepes és magas kockázatú kötvények alapvető jellemzői teljes egészében megegyeznek az alacsony és mérsékelt kockázatú kötvények termékismertetőjénél leírtakkal. A nem magyar jog alatt kibocsátott kötvények eltérő jellemzőkkel is rendelkezhetnek.

A termékre jellemző kockázatok

A tőke és kamatok megfizetésének kockázata

Közepes és magas kockázatú kötvények alatt azon kibocsátók kötvényeit értjük, melyeket a nemzetközi hitel- minősítő intézetek befektetési kategória alatti minősítéssel láttak el. A kibocsátó fizetéképtelensége esetén a kibocsátó nem tud eleget tenni a kötvényen alapuló fizetési kötelezettségének, a meginduló fizetéképtelenségi eljárásban pedig a kötvényesek rendszerint a kielégítési sorrend végén helyezkednek el, azaz nem biztos, hogy követelésükhöz jutnak.

A lejáratkori tőke visszafizetésének kockázata megmutatkozik abban is, hogy a kötvény biztosítékkal fedezetten vagy nem fedezett kötvényként, illetve alárendelt kölcsönkötvényként kerül kibocsátásra. Az első esetben a kibocsátó csődje esetén a rendelkezésre álló biztosíték fedezi jó esetben a fizetési kötelezettséget, a második esetben a követelés az egyéb hitelezőkkel azonos elbírálás alá esik, alárendelt kölcsönkötvénynél azonban a kibocsátó csődje esetén a kötvényből eredő követelés az egyéb hitelezők után kerül csak kielégítésre.

Likviditási kockázat

A közepes és magas kockázatú kötvények értékesítése az értékpapír piacok átmeneti likviditási problémái esetén nehézségekbe ütközhet, illetve előfordulhat, hogy a termékekre átmenetileg megszűnik a másodlagos kereskedés. Lejárat előtti értékesítés esetén előfordulhat az is, hogy a befektető a befektetett tőkéjénél alacsonyabb összegért tudja csak

értékesíteni a kötvényt, azaz tőkét veszít.

Nem magyar jog alatt kibocsátott kötvények további kockázatai

A nem magyar jog alatt kibocsátott kötvények, egyéb hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok (különböző el- nevezésük lehet, pl: note, bond) esetén a magyar jogtól eltérően a kötvények nem feltétlenül tőkevédett instrumentumok. Ez azt jelenti, hogy különösen a strukturált kötvények esetén a kötvényfeltételek úgy is kialakításra kerülhetnek, hogy a kamat, egyéb hozam kifizetésére csak meghatározott feltétel bekövetkezése esetén kerül sor, illetve, hogy a kibocsátó meghatározott feltételektől függően nem köteles a befektetett tőke visszafizetésére még lejáratkor sem, ami nagy mértékű veszteséget, akár teljes tőkevesztést is eredményezhet.

A termék piaci helyzete, a kötvények árának volatilitása

A közepes és magas kockázatú kötvények piaci árfolyama hozamemelkedés esetén nagyobb mértékben változik, mint az alacsony és mérsékelt kockázatú kötvényeké, mivel a hozamváltozás is nagyobb mértékű.

A közepes és magas kockázatú kötvények általában magasabb hozamot ígérnek, mint az alacsony és mérsékelt kockázatú kötvények. A magasabb hozam eléréséhez a befektetőnek magasabb kockázatot kell vállalnia. A befektetés kockázatait a befektető viseli, tehát a szélsőséges piaci mozgások esetén jelentkező tőkevesztés a befektető vesztesége.

Ha a befektető lejárat előtt értékesíti az értékpapírokat, emelkedő hozamok esetén a közepes és magas kockázatú kamatozó termékek árfolyama az eredeti vételi árfolyam alá eshet. Ez azt jelenti, hogy értékesítéskor az utolsó kamatfizetéstől eltelt időtartamra a vevő az időarányos kamatot az eladónak megfizeti, a nettó árfolyam, azaz a tőke ára azonban a vásárláskori érték alá eshet, tehát a befektető árfolyamvesztést szenvedhet el. Amennyiben a befektető szélsőséges piaci környezetben sürgősen a megtakarításához szeretne jutni, előfordulhat, hogy a befektetése jelentős részét elveszti.

Amennyiben a befektető lejáratig megtartja az értékpapírt, akkor a vásárláskor rögzített éves hozamhoz fog hozzájutni, mivel a futamidő alatt bekövetkezett piaci árfolyamváltozás nem jelenik meg a befektetésben csak értékesítés esetén. Lejáratig való megtartás esetén figyelemmel kell lenni arra, hogy ezen kötvények kibocsátói kockázata magas, tehát előfordulhat, hogy a kibocsátó nem, vagy csak részben képes a lejáratkori teljesítésre

A közepes és magas kockázatú kötvények kockázatainak összetettsége

A közepes és magas kockázatú kötvények összetettségére vonatkozó információk teljes egészében megegyeznek az alacsony és mérsékelt kockázatú kötvényeknél leírtakkal.

III. Alacsony és mérsékelt kockázatú befektetési jegyek

A befektetési alap olyan eszköz, amely lehetővé teszi, hogy az egyes befektetők megtakarításait egyszerű, biztonságos és költség-hatékony módon, a kockázatok megosztásával fektethessék be az értékpapír -, illetve ingatlanalapok esetében az ingatlanpiacon. Az alap a befektetők közös tulajdonában lévő vagyontömeg, amelyet az alapkezelő (egyéb intézmények közreműködésével) hoz létre és kezel.

A befektetési alap a befektetett összeget megtestesítő értékpapírokat, ún. befektetési jegyeket bocsát ki. A befektetési jegy tulajdonos befektetők a jegyek számának arányában részesednek az alap teljes vagyonából.

Alapfogalmak

A befektetési alapokat működtető intézményi háttér

A befektetési alapok esetében a három legfontosabb szereplő az alapkezelő, a letétkezelő és a forgalmazó.

Alapkezelő	<ul style="list-style-type: none"> • Felelős az alap létrehozataláért, portfóliójának kezeléséért, meghozza és végrehajtja a befektetési döntéseket az alap Tájékoztatójában és Kezelési szabályzatában leírt befektetési irányelveknek és a befektetési alapkezelőkről és a kollektív befektetési formákról szóló törvényben foglaltaknak megfelelően. Az alapkezelő végzi el a befektetési alapok eszközeinek értékelését és nettó eszközének a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő kiszámítását, valamint biztosítja ezek nyilvánosságra hozását a befektetők számára.
Letétkezelő	<ul style="list-style-type: none"> • A befektetési alapkezelőtől függetlenül működő hitelintézet vagy befektetési vállalkozás – végzi az alap vagyonának, az alap befektetéseit képező értékpapíroknak a nyilvántartását, az értékpapír-tranzakciók elszámolását és az egyéb jogszabály által előírt feladatokat.
Forgalmazó	<ul style="list-style-type: none"> • A befektetési jegyek forgalomba hozatalában közreműködő szervezet, amely az alappal kapcsolatban információkkal is ellátja a befektetőket.

Egy jegyre jutó nettó eszközérték, árfolyam

A befektetési alapkezelő feladata, hogy a kezelt vagyont az alapkezelési szabályzatának, valamint a vonatkozó törvénynek megfelelően folyamatosan értékelje, azaz megállapítsa, hogy az alap vagyonából befektetett eszközök aktuálisan (piaci áron) mennyit érnek, csökkentve az alap működésével kapcsolatos költségekkel. Az így kapott érték az alap nettó eszközértéke. Ha ezt az összeget elosztjuk a kibocsátott befektetési jegyek számával, megkapjuk az 1 jegyre jutó nettó eszközértéket.

Az alapkezelők a zártvégű alapoknál a nettó eszközértéket legalább hetente, a nyíltvégű alapoknál naponta közzéteszik a honlapjukon. A tőzsdére bevezetett befektetési jegyek esetében a nettó eszközérték és a tőzsdei árfolyam eltérhet, a másodlagos piacon kialakuló keresletnek és kínálatnak megfelelően, jellemzően a tőzsdei árfolyam alacsonyabb a nettó

eszközértéknél.

Külföldi befektetési alapokra vonatkozó bővebb információk az egyes alapok alapkezelőjének honlapján érhetők el.

A befektetési alapok főbb típusai

A kollektív befektetési formákról és kezelőikről szóló 2014. XVI. törvény értelmében a befektetési alapok az alábbiak szerint csoportosíthatók:

Befektetési alap működési formája szerint	• Nyilvános befektetési alap
	• Zártkörű befektetési alap
Befektetési alap forgalmazási köre szerint	• Szakmai befektetőknek forgalmazott alap
	• Lakossági befektetőknek forgalmazott alap
Befektetési alap fajtája szerint	Nyíltvégű befektetési alap
	Zártvégű befektetési alap
Befektetési alap futamideje szerint	Határozott futamidejű
	Határozatlan futamidejű
Elsődleges eszközkategória szerint	Értékpapír alap
	Ingatlan alap
	Kockázati tőkealap
	Magántőke alap

Nyíltvégű alapok és zártvégű alapok

Nyíltvégű alapok esetében az alapkezelő az alap futamideje alatt folyamatosan újabb befektetési jegyeket bocsát ki és a már korábban kibocsátott jegyeket az alap Kezelési Szabályzatában foglaltak szerint visszavásárolja. Ezzel a befektetőknek lehetőségük van bármikor újra befektetni és bármikor eladni a befektetési jegyeiket az aktuálisan közzétett napi 1 jegyre jutó eszközértéken. A nyíltvégű alapok esetében tehát a kibocsátott jegyek darabszáma és az alap vagyona az alap futamideje alatt folyamatosan változik az újabb befizetések és visszaváltások, valamint a hozam függvényében.

Zártvégű alapok esetében az alapkezelő nem köteles a futamidő alatt újabb befektetési jegyeket kibocsátani és a már forgalomba hozott befektetési jegyek a befektetési alap futamidejének vége előtt a befektetők kezdeményezésére nem válthatók vissza, kivéve, ha az alap Kezelési Szabályzata erre eseti jelleggel lehetőséget biztosít. A befektetési alaphoz a befektetők jellemzően csak a jegyzési periódus ideje alatt csatlakozhatnak, amikor is az alap számára a befektetési politika megvalósításához szükséges tőke összegyűlik. A zártvégű alapok esetében gyakori, hogy tőzsdei bevezetésre kerülnek, így a befektetők a másodlagos értékpapírpiacra értékesíthetik a tulajdonukban lévő befektetési jegyeket.

Magyarországon a Befektetési Alapkezelők és Vagyonkezelők Magyarországi Szövetsége

(BAMOSZ) ajánlásának megfelelően az alábbi kategóriákba sorolhatóak az alacsony és mérsékelt kockázatú befektetési alapok:

HAGYOMÁNYOS ALAPOK		
Pénzpiaci alapok	<ul style="list-style-type: none"> Likviditási alapok 	<ul style="list-style-type: none"> Átlagos hátralévő futamidő max. 60 nap, átlagos hátralévő élettartam max. 120 nap. Emellett az egyes értékpapírok hátralévő futamideje legfeljebb 397 nap lehet.
	<ul style="list-style-type: none"> Pénzpiaci alapok 	<ul style="list-style-type: none"> Átlagos hátralévő futamidő max. 6 hónap, átlagos hátralévő élettartam max. 12 hónap. Emellett az egyes értékpapírok hátralévő futamideje legfeljebb 2 év, a legközelebbi kamat-meghatározási időpontig legfeljebb 397 nap lehet.
Kötvényalapok	<ul style="list-style-type: none"> Rövid kötvény alapok 	<ul style="list-style-type: none"> Átlagos hátralévő futamidő 6 hónap - 3 év
SPECIÁLIS ALAPOK		
Tőkevédett alapok	<ul style="list-style-type: none"> A megvásárolható eszközökre vonatkozó részletes befektetési politikával alátámasztott, hozam-, illetve tőkemegővásra vonatkozó ígéretet tartalmazó alapok 	

A befektetési alapokba fektető alapokat a mögöttes termék(ek) kategóriájának megfelelően kell kategóriába sorolni.

A termék piaci helyzete, ára

Befektetési jegyek vétele, eladása

A befektetési alap befektetési jegyeihez kétféle módon juthatunk hozzá:

- jegyzéssel, illetve
- folyamatos forgalmazás keretében adott vételi megbízás útján.

Jegyzés

Amennyiben egy befektetési alaphoz már a létrehozásakor csatlakozni kívánunk, akkor a befektetési jegyeket a jegyzési periódus alatt szerezhethetjük meg, általában a névérték megfizetése mellett, de hosszabb jegyzési időszak esetén diszkont áron is történhet a tranzakció. Ha a jegyzési időszak alatt nem sikerül összegyűjteni a minimális induló tőkét, a jegyzés meghiúsul, az alap nem jön létre, és az ügyfelek által befizetett összeg visszajár a befektetőknek.

Nyíltvégű és zártvégű befektetési alapok esetében a jegyzési periódus a jelenlegi szabályok szerint minimálisan 3 napig tart. A befektetőnek a jegyzés során tett, a befektetési jegy megszerzésére irányuló nyilatkozata feltétlen és visszavonhatatlan. A jegyzési periódus lezárását követően az alap létrejön, a futamidő (amely lehet határozott, illetve határozatlan) megkezdődik.

Vételi / eladási megbízás

A jegyzési periódus lezárását követően a folyamatos forgalmazás megkezdésével a nyíltvégű

befektetési alap befektetési jegyeihez az aktuális egy jegyre jutó nettó eszközértéken lehet hozzájutni. A vételi / visszaváltási tranzakciókat az alap Tájékoztatójában feltüntetett forgalmazóknál lehetséges kezdeményezni. A befektetendő összegért a forgalmazó annyi befektetési jegyet vásárol amennyire a befizetett összeg – a forgalmazási jutalék levonása után – a befektetés napjára vonatkozó éppen aktuális egy jegyre jutó nettó eszközérték alapján fedezetet nyújt.

A befektetési jegyekért kifizetett vételár a befektetési alapba kerül, amit az alapkezelő az alap befektetési politikájának megfelelően befektet (értékpapírt, ingatlant stb. vásárol), a befektetési jegyek visszaváltásakor pedig megválnak ezektől az eszközöktől.

A zártvégű alapok esetében a jegyzési periódus lezárását követően az alap létrejöttével a futamidő alatt nem történik újabb kibocsátás és a meglévő befektetési jegyek a befektetők kezdeményezésére nem válthatók vissza. A futamidő alatt a vásárlás, illetve a befektetési jegyek értékesítése a másodpiacon, azaz tőzsdén történhet, ahol az ár nem csak a nettó eszközérték, hanem az aktuális kereslet / kínálat függvénye is.

A hazai kibocsátású zártvégű alapoknál gyakori jelenség, hogy egy adott befektetési jegyre nincs másodpiaci kereslet, ezért annak értékesítésére nincs mód, vagy csak jelentős árfolyamveszteséggel lehetséges.

A befektetési alapban megtettesülő kockázatok

A befektetési jegyek értéke közvetlenül függ az alap tulajdonában lévő befektetések értékének változásától, így a befektetők viselik a mögöttes befektetések kockázatát.

Volatilitás: az árfolyam változékonysága

A befektetések alapvető törvényszerűsége: a kockázatmentesnél nagyobb hozamlehetőség magasabb kockázattal jár, amely kockázat a befektetés értékének, így a befektetési jegy egy jegyre jutó nettó eszközértékének és árfolyamának változékonyságával fogható meg. Magasabb kockázatokhoz jellemzően magasabb hozamszintek párosulnak, ezért a befektetőknek befektetési döntésük meghozatalánál mindig a két tényezőt együttesen kell figyelembe venniük.

Minél nagyobb egy befektetési alap árfolyamának az ingadozása, annál kockázatosabb befektetésnek tekinthető, így a volatilitás a kockázatosság jellemzésére használható. A volatilitás, azaz a kockázatosság növekedésével a befektetés minimálisan ajánlott befektetési időtávja is nő. Két azonos típusú, azonos piacon befektető és azonos hozamokat elérő befektetési alap közül az számít vonzóbb befektetésnek, amelyiknek kisebb a volatilitása, így a jelzőszám értékének ismerete iránymutatást ad befektetési döntéseink meghozatalánál.

A befektetési alapok kockázataira utalhat még:

- földrajzi koncentráció (földrajzilag elhatárolható piacra koncentrált befektetési alap: pl. Ázsiai, Dél-Amerikai, Japán részvény vagy kötvénypiacon befektető alap
- iparági koncentráció (egy adott iparágban, pl. technológiai iparban tevékenykedő vállalatok részvényeibe vagy kötvényeibe fektető alap
- a befektetési alap a befektetők egyes célcsoportjainak igényét fedi le (pl. környezettudatos

befektetők részére létrehozott befektetési alapok

- devizális kitettség (a befektetési alap devizaneme).

A megbízások megadása és elszámolása közötti időtartam piaci változásaiból eredő kockázat

Nem T napos elszámolású befektetési alapok esetében a megbízás elszámolásának napján érvényes árfolyam a megbízás megadásának napján még nem ismert.

Az alacsony és mérsékelt kockázatú befektetési alapok összetettsége

Valamennyi befektetési alap összetett terméknek minősül.

IV. Közepes és magas kockázatú befektetési jegyek

Alapfogalmak

A közepes és magas kockázatú befektetési jegyek alapvető jellemzői megegyeznek az alacsony és mérsékelt kockázatú befektetési jegyek termékismertetőjénél leírtakkal.

Magyarországon a Befektetési Alapkezelők és Vagyonkezelők Magyarországi Szövetsége (BAMOSZ) ajánlásának megfelelően az alábbi kategóriákba sorolhatóak a közepes és magas kockázatú befektetési alapok:

HAGYOMÁNYOS ALAPOK		
Kötvényalapok	• Hosszú kötvény alapok	Átlagos hátralévő futamidő legalább 3 év.
	• Szabad futamidejű kötvény alapok	• Nincsen előre meghatározott átlagos hátralévő futamidő limit.
Vegyes alapok	• Kötvénytúlsúlyos (vagy Óvatos) vegyes alapok	• Nem kötvény típusú eszközök aránya nem haladja meg a 35%-t. A nem részvény típusú eszközök kategóriánként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú, stb.) max. 20 %.
	• Kiegyensúlyozott vegyes alapok	• A portfolióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya 35-65%. A nem részvény típusú eszközök kategóriánként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú, stb.) max. 40 %.
	• Dinamikus vegyes alapok	• A portfolióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya > 65%. A nem részvény típusú eszközök kategóriánként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú, stb.) max. 40 %.

Részvényalapok		• Részvény-típusú eszközök aránya min. 80%.
SPECIÁLIS ALAPOK		
Árupiaci alapok		• Min. 50%-ban árupiaci kitettség.
Abszolút hozamú alapok	• Min.	• Azon alapok, amelyek tőkepiaci környezettől független pozitív hozam elérésére törekednek, és kiinduló pontként a kockázatmentes hozam meghaladását tekintik.
Származtatott alapok	• Min.	• Származtatott ügyletekbe fektető alapok.
Ingatlanalapok	<ul style="list-style-type: none"> • Közvetlen ingatlanokba fektető alapok • Közvetett ingatlanokba fektető alapok 	<ul style="list-style-type: none"> • Közvetlen ingatlanokba fektető alapok • Közvetett ingatlanokba fektető alapok • Ingatlankitettség közvetlen ingatlanok tartásával. • 40 %-ot meghaladó ingatlankitettség közvetett módon (alapokon, ingatlanrészvényeken, stb. keresztül).

A befektetési alapokba fektető alapokat a mögöttes termék(ek) kategóriájának megfelelően kell kategóriába sorolni. (Pl. magas kockázatúnak tekintjük a magas kockázatú vállalati kötvényekbe fektető befektetési alapot)

Azon alapok, amelyek befektetési politikájuk szerint egyetlen fent felsorolt kategóriába sem tartoznak a kimutatásokban, az egyéb, be nem sorolt alapként szerepelnek.

A termék piaci helyzete, ára

A közepes és magas kockázatú befektetési jegyek piaci helyzete, ára alatt értendő információk teljes egészében megegyeznek az alacsony és mérsékelt kockázatú befektetési jegyeknél leírtakkal.

A befektetési alapan megtestesülő kockázatok

A befektetési jegyek értéke közvetlenül függ az alap tulajdonában lévő befektetések értékének változásától, így a befektetők viselik a mögöttes befektetések kockázatát. A közepes és magas kockázatú befektetési alapok teljesítményével kapcsolatban a befektetők hozamelvárása általában magasabb, mint az alacsony és mérsékelt kockázatú befektetési alapok teljesítményével kapcsolatos elvárások. A magasabb hozam eléréséhez a befektetőnek magasabb kockázatot kell vállalnia. A befektetés kockázatait a befektető viseli, ami szélsőséges piaci mozgások esetén a befektetés jelentős részének elvesztését is jelentheti.

Volatilitás: az árfolyam változékonysága

A befektetések alapvető törvényszerűsége: a kockázatmentesnél nagyobb hozamlehetőség magasabb kockázattal jár, mely kockázat a befektetés értékének, így a befektetési jegy egy

jegyre jutó nettó eszközértékének és árfolyamának változékonyságával ragadható meg. Magasabb kockázatokhoz jellemzően magasabb hozamszintek párosulnak, ezért a befektetőknek befektetési döntésük meghozatalánál mindig a két tényezőt együttesen kell figyelembe venniük.

Minél nagyobb egy befektetési alap árfolyamának az ingadozása, annál kockázatosabb befektetésnek tekinthető, így a volatilitás a kockázatoság jellemzésére használható. A volatilitás, azaz a kockázatoság növekedésével a befektetés minimálisan ajánlott befektetési időtávja is nő. Két azonos típusú, azonos piacon befektető és azonos hozamokat elérő befektetési alap közül az számít vonzóbb befektetésnek, amelyiknek kisebb a volatilitása, így a jelzőszám értékének ismerete iránymutatást ad befektetési döntéseink meghozatalánál.

A befektetési alapok kockázataira utalhat még:

- **földrajzi koncentráció** (földrajzilag elhatárolható piacra koncentráló befektetési alap: pl. Ázsiai, Dél-Amerikai, Japán részvény vagy kötvénypiacon befektető alap)
- **iparági koncentráció** (egy adott iparágban, pl. technológiai iparban tevékenykedő vállalatok részvényeibe vagy kötvényeibe fektető alap)
- a befektetési alap a **befektetők egyes célcsoportjainak igényét fedi le** (pl. környezettudatos befektetők részére létrehozott befektetési alapok)
- **devizális kitétség** (a befektetési alap devizaneme).

A megbízások megadása és elszámolása közötti időtartam piaci változásaiból, a megbízás benyújtásának napon belüli határidejéből eredő kockázatok

Nem T napos elszámolású befektetési alapok esetében a megbízás elszámolásának napján érvényes árfolyam a megbízás megadásának napján még nem ismert. Külföldi befektetési alapok esetében előfordulhat, hogy a megbízások elszámolási periódusa 1 nappal meghosszabbodik. Ennek az az oka, hogy az egyes alapok esetében a Kibocsátó meghatározhatja azt a napon belüli időpontot, amíg az adott napon az alap vételére vagy eladására megbízást fogad be. Ha pl. ez az időpont 14:00 óra, az ezt követően adott megbízásokat a Kibocsátó már másnapi megbízásként fogadja be, tehát a következő naptári nap lesz a megbízás megadásának napja, ehhez képest történik majd az ügylet elszámolása. Így az eredeti elszámolási periódus meghosszabbodik.

A közepes és magas kockázatú befektetési alapok összetettsége

A közepes és magas kockázatú befektetési alapok kockázatainak összetettségére vonatkozó információk teljes egészében megegyeznek az alacsony és mérsékelt kockázatú befektetési jegyeknél leírtakkal.

V. Tőzsdei részvények, certifikátok, ETF-ek

A részvény tulajdonjogot megtestesítő értékpapír. A részvény hozama hosszabb távon jelentősen meghaladhatja a hasonló befektetési időszakra kalkulált kockázatmentes hozamot. A részvények várható hozama alapvetően két tényezőtől függ: az osztalék nagyságától illetve a várható árfolyamnyereségtől. A hozamra, árfolyamnyereségre semmi garancia nincs, emiatt a részvénybefektetés mindig kockázattal jár.

A certifikátok pénzintézetek által kibocsátott komplex származékos pénzügyi instrumentumok, amelyek egy mögöttes alaptermék, vagy termékcsoporthoz való árfolyamváltozásából való profitálást tesznek lehetővé. Az alaptermék, vagy termékcsoporthoz lehet pld. befektetési alap, részvény, index vagy devizapár, árupiaci termék és kamatláb is, illetve ezekre vonatkozó határidős ügylet vagy ezek kombinációja.

Az ETF (exchange traded fund) olyan nyílt végű befektetési alap, melynek árfolyamát a tőzsdei kereskedés befolyásolja. ETF-en keresztül a befektető részesedést szerez egy alapkezelő által kialakított befektetési portfólióban, melyben megtalálhatók részvények, kötvények, tőzsdeindexek, árupiaci termékek és különböző derivatívák.

Alapfogalmak

A certifikátokat az elérhető hozam és a vállalt kockázatok, valamint az árváltozás irányának függvényében az alábbiak szerint csoportosíthatjuk:

HOZAM - KOCKÁZAT	
INDEX certifikát	<ul style="list-style-type: none"> Egységnyi elmozdulás az alaptermék árfolyamában egységnyi eredményt jelent a certifikátban. (Tőkeáttétellel nem rendelkező certifikát) A mögöttes termék egységnyi árfolyamváltozásából egységnyinél nagyobb eredmény realizálható. (Tőkeáttétellel rendelkező (turbo) certifikát)
BONUSZ certifikát	<ul style="list-style-type: none"> A bonusz hozam lejáratkori kifizetése a certifikát alaptermékének árfolyammozgásától függ. Az alsó küszöbérték (barrier) elérése esetén megszűnik a bónusz hozam lehetősége.
ÁRVÁLTOZÁS IRÁNYA	
„LONG” certifikát	A certifikát árfolyama az alaptermék árfolyamváltozásával azonos irányba mozog. A „Long” certifikát árfolyama az alaptermék árfolyamának emelkedése esetén nő.
„SHORT” certifikát	A certifikát árfolyama az alaptermék árfolyamváltozásával ellentétes irányba mozog. A „Short” certifikát árfolyama abban az esetben emelkedik, ha az alaptermék árfolyama csökken.

Portfólió összetétel alapján az alábbi ETF kategóriákat különböztetjük meg:

KÖTVÉNY ETF	Azonos konstrukciójú (lejárat, kamatozás, kibocsátó, stb) kötvényeket tartalmazó ETF.
INDEX ETF	Bármilyen benchmark index árfolyammozgását leképező ETF.
ÁRUPACI ETF (ETC)	Árupiaci termék vagy árupiaci index árfolyamának lekövetését célzó ETF.

DEVIZA ETF	Deviza (vagy devizacsoport) árfolyamváltozását lekövető ETF.
TŐKEÁTTÉTES ETF	Bármilyen befektetési eszköz egységnyi árfolyam elmozdulásának azonos vagy ellenkező irányú többszörös (2-3 szoros) leképező ETF.

Az ETF-ek kockázatát az ETF befektetési politikája határozza meg. Az ETF-ek árfolyama és az ETF által tartott eszközök értéke (NEÉ) között rendszeresen kicsi a különbség.

A termék piaci helyzete, a részvények, certifikátok, ETF árának volatilitása, mint a kockázatosság mutatója

A részvény árfolyamok érzékenyen reagálnak a piaci hírekre, ennek következtében tőzsdei árfolyamukban jelentős változások következhetnek be rövid idő alatt. Minél nagyobb egy részvény árfolyamának az ingadozása, annál kockázatosabb befektetésnek tekinthető, így a volatilitás a kockázatosság jellemzésére használható. A volatilitás, azaz a kockázatosság növekedésével a befektetés minimálisan ajánlott befektetési időtávja is nő.

A certifikát és ETF mögött álló termék vagy termékcsoport volatilitása magának a certifikátnak volatilitását is meghatározza. Bonusz certifikát esetén a mögöttes termék volatilitása nem lineárisan befolyásolja a certifikát teljesítményét.

A részvények, certifikátok, ETF-ek árfolyamának múltbeli alakulása, információk elérhetősége

A részvények, certifikátok, ETF-ek múltbeli és azonnali árfolyama nyomon követhető az elektronikus és nyomtatott sajtóban egyaránt.

A Budapesti Értéktőzsdére bevezetett tőzsdei részvényekről, certifikátokról, ETF-ről elsősorban a mindenkor ki- bocsátónál, valamint a BÉT honlapján, (www.bet.hu) érhetők el információk. A múltbeli árfolyam információkból nem lehetséges a jövőbeni hozamra, változásra, illetőleg teljesítményre vonatkozó megbízható következtetéseket levonni!

A tőzsdei részvények/certifikátok kibocsátóiról; illetve ETF-ek portfólió összetételéről a tőzsde és a kibocsátó honlapján érhetők el nyilvános információk.

Külföldi értékpapírok esetén előfordulhat, hogy semmilyen információ nem áll rendelkezésre magyar nyelven.

A certifikátokhoz Kiemelt információkat tartalmazó dokumentum (Key Information Document – KID) tartozik. Certifikátok esetén e dokumentum röviden, közérthető módon összefoglalja annak fő jellemzőit, kockázatait annak érdekében, hogy a befektetők megalapozott döntést tudjanak hozni egy certifikát megvásárlását meg- előzően.

A részvény, certifikát, ETF kockázatai

Tőkevesztés kockázata

Az egyedi részvénybefektetések kockázatai igen szerteágazóak, megkülönböztetünk piaci kockázatokat, melyek általánosságban egy adott piacon és gazdasági környezetben működő részvénytársaságok működésére, és ezáltal a részvényeik árfolyamára hatnak, illetve egyedi kockázatokat, melyek kifejezetten az adott gazdasági társaság tevékenységével vannak

összefüggésben.

Piaci kockázatok közé soroljuk a gazdasági és politikai környezetből eredő kockázatokat, ide tartoznak az adott részvénytársaság működési területének, azaz az adott ország makrogazdasági helyzetének jellemzői: az infláció alakulása, az árfolyam-politika, a költségvetés helyzete, kamatpolitika.

A részvények egyedi kockázata az adott részvénytársaság tevékenységével, belső működésével kapcsolatos kockázatokat jelenti.

Jellemzően nagy kockázatot jelent részvény-, certifikát-, és ETF kitétségek esetén a devizaárfolyam kockázat, amennyiben a kibocsátás devizaneme és a megtakarítás devizaneme egymástól eltér.

Mindezen kockázatok figyelembevételével a részvénybefektetésekről általánosan elmondható, hogy nemcsak jelentős és negatív kimenetelű általános piaci változások esetén, hanem egy részvénytársaság egyedi működésében bekövetkezett változás esetén is jelentős mértékű árfolyamesés, így a befektető szempontjából tőkevesztés következhet be, akár rövid távon.

A certifikát kockázatát az alaptermék árfolyamkockázata határozza meg. A certifikát birtokosának potenciális vesztesége korlátozott. A certifikátok között léteznek tőke- és/vagy hozamvédett termékek. Amennyiben előbbi biztosíték nem áll fenn, akár teljes tőkevesztés is előfordulhat. A tőkevédett certifikátok tőkevédelmet a konst-rukció kialakítása biztosítja és nem harmadik személy garanciavállalása.

Certifikátok esetében kibocsátói kockázat is fennáll.

Az ETF-ek (kivéve a tőkeáttétes ETF-ek) passzívan követik a mögöttes instrumentum árfolyammozgását, ezért az ETF és a mögöttes portfólió kockázata megegyezik. Amennyiben az ETF a befektetési jegy deviza denominációjától eltérő eszközöket is tart a portfólióban, akkor további deviza árfolyam kockázat is fennállhat. Az ETF-ek várható vesztesége a befektetett tőke összegében maximalizált.

Amennyiben egy ETF határidős pozícióval követi egy meghatározott áru árfolyamát (azaz nem az áru fizikai birtoklásával), ennek kockázatai megegyeznek tőzsdei határidős részvénykontraktusok kockázataival.

Likviditási kockázat

A tőzsdére bevezetett részvények, certifikátok, ETF-ek piaci értéke (amelyet kapitalizációnak nevezünk) különböző. Az alacsony kapitalizációval rendelkező, kis forgalmú, ezért nem likvid papírok, certifikátok, ETF-ek esetében előfordulhat, hogy a kedvezőtlen értékpapír piaci helyzet következtében nehézségbe ütközhet a meglévő befektetések értékesítése.

A részvények, certifikátok, ETF-ek összetettsége

A részvények nem komplex, a certifikátok és ETF-ek komplex pénzügyi eszközöknek minősülnek.

Fogalomtár

Adókiegyenlítés = Magánszemélyek esetén az Szja. Tv. 2008. január 1-jétől lehetőséget biztosít arra, hogy a befektető az adóévben és az azt megelőző két adóévben elszenvedett veszteségét szembe állítsa az időszak nyereségével. A korábbi évek veszteségeit szembe lehet állítani a későbbi nyereséggel és fordítva, tehát a korábbi években megfizetett ellenőrzött tőkepiaci ügyletekből származó adóból az adóévben elszenvedett veszteség összegére számított adó a befizetett adó mértékéig vissza- igényelhető.

Állampapír = A magyar állam által kibocsátott Diskont Kincstárjegy és államkötvény, valamint az MNB által belföldön kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír.

Államkötvény = Egy évnél hosszabb futamidejű kamatozó állampapír, mely jelenleg 3, 5, 10 és 15 éves eredeti futamidővel kerül forgalomba hozatalra.

Befektetési alap = A befektetési alap olyan eszköz, amely azt teszi lehetővé, hogy az egyes befektetők megtakarításukat egyszerű, biztonságos és költség-hatékony módon, a kockázatok megosztásával fektethessék be az értékpapír - illetve ingatlanalapok esetében - az ingatlanpiacon. Az alap a befektetők közös tulajdonában lévő vagyontömeg, melyet az alapkezelő (egyéb intézmények közreműködésével) hoz létre és kezel.

Befektetési alapkezelő = Az alapkezelő felelős az alap létrehozataláért, portfóliójának kezeléséért, meg- hozza és végrehajtja a befektetési döntéseket az alap Tájékoztatójában leírt befektetési irányelveknek és a vonatkozó törvényben foglaltaknak megfelelően.

Befektetési jegy = A befektetési alap a befektetett összeget megtestesítő értékpapírokat, ún. befektetési jegyeket bocsát ki. A befektetési jegy tulajdonos befektetők a jegyek számának arányában részesednek az alap teljes vagyonából.

Befektetési Tanácsadás = Pénzügyi eszközre vonatkozó ügylethez kapcsolódó, személyre szóló ajánlás nyújtása, ide nem értve a nyilvánosság számára közölt tény, adat, körülmény, tanulmány, riport, elemzés és hirdetés közzétételét, továbbá a befektetési vállalkozás által az ügyfél részére adott Bszt. szerinti előzetes és utólagos tájékoztatást.

BEVA = A Befektető-védelmi Alap önálló jogi személy, amely tagjai díjbefizetései és egyéb bevételei felhasználásával korlátozott vagyoni biztosítást nyújt abban az esetben, ha valamely tagja a meghatározott ügyfélköveteléseket fedezet hiányában nem képes kiadni, vagyis a letétek kiszolgáltatására vonatkozó kötelezettségét nem tudja teljesíteni.

Bruttó árfolyam = A kötvények esetében a nettó árfolyam és az időarányos felhalmozott kamatok összegeként értelmezhető.

Bszt. = 2007. évi CXXXVIII. törvény a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól

BUBOR = Budapesti bankközi kamatláb, a kereskedelmi bankok kihelyezési rátájának átlaga. Az MNB naponta számolja ki és teszi közzé.

BUX index = A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) hivatalos részvényindexe a BUX

index. Az index a BÉT részvény szekciójában szereplő legnagyobb tőkeértékű és forgalmú részvények árának átlagos változását tükrözi, ezáltal a tőzsdei folyamatok legfontosabb mutatószáma.

Dematerializált értékpapír = Elektronikus úton rögzített és továbbított, értékpapírszámlán nyilvántartott, az értékpapír valamennyi jogszabályi kellékét azonosítható módon tartalmazó adat.

Derivatíva = A derivatíva, vagy más néven származékos ügylet olyan pénzügyi eszköz, amelynek piaci ára a termék alapjául szolgáló valamilyen más pénzügyi eszköz (azaz az alaptermék) árának alakulásától függ, tehát értékét az alaptermékéből származtatják.

Diszkont Kincstárjegy = A Diszkont Kincstárjegy egy évnél rövidebb futamidejű állampapír, mely kamatot nem fizet, hanem a névértéknél alacsonyabb, diszkont áron kerül forgalomba, le- járatkor pedig a névértéket fizeti vissza. A névérték és a vételár közötti különbség a befektetés hozama.

Egy jegyre jutó nettó eszközérték = A befektetési alap vagyona kötelezettségekkel csökkentett értékének egy befektetési jegyre jutó része egy adott napon, amelyet a törvényi rendelkezések és a kezelési szabályzat alapján a letétkezelő számít ki, és az alapkezelő tesz közzé.

Ellenőrzött Tőkepiaci Ügylet = Ellenőrzött tőkepiaci ügyletnek minősül a befektetési szolgáltatóval, vagy be- fektetési szolgáltató közreműködésével a befektetési vállalkozásokról és az áru- tőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló törvény szerint meghatározott - csereügyletnek nem minősülő - pénzügyi eszközre, árura kötött ügylet, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény szerinti pénzügyi szolgáltatás keretében, illetve a be- fektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló törvény szerinti szolgáltatás keretében devizára/valutára kötött, pénzügyi elszámolással lezáródó azonnali ügylet, bármely esetben akkor, ha az megfelel az említett törvények ügyletre vonatkozó rendelkezéseinek, ide nem értve az olyan ügyletet, amelynek teljesítése a befektetési szolgáltatót megbízó, és/vagy az általa képviselt felek (a magánszemély, és/ vagy vele akár közvetve is érdekközösségben lévő bármely személy) által meg- határozott - a szokásos piaci értéktől eltérő - ár alkalmazásával történik, és

a. amely az MNB által felügyelt tevékenység tárgyát képezi,

b. amelyet bármely EGT-államban vagy egyébként olyan államban működő pénzpiacra tevékenységet folytató befektetési szolgáltatóval, vagy befektetési szolgáltató közreműködésével kötöttek, amely állammal Magyarországnak van a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye, és

ba) az adott állam hatáskörrel rendelkező felügyeleti hatósága által felügyelt tevékenység tárgyát képezi, és

bb) ha az adott állam nem EGT-állam, biztosított az említett felügyeleti hatóság és az MNB közötti információcsere, és

bc) amelyre vonatkozóan a magánszemély rendelkezik az adókötelezettség meg- állapításához szükséges, az adóévben megkötött valamennyi ügylet minden adatát tartalmazó, a befektetési

szolgáltató által a nevére kiállított igazolással.

Forgalmazó = Befektetési alapoknál a forgalmazó a befektetési alapkezelő megbízásából ellátja az alap befektetési jegyeinek értékesítését, és értékpapírszámlavezetőként nyilvántartást vezet a befektetési jegy tulajdonosokról, a befektetési jegyek állományáról és az alappal kapcsolatban információkkal látja el a befektetőket.

Felhalmozott kamat = A felhalmozott kamat az adott kamatfizetési periódusban kifizetésre kerülő kamat utolsó kamatfizetés óta eltelt időszakra jutó időarányos része.

Fix kamatozású

kötvények = A kibocsátó a kibocsátás feltételeiben rögzíti a kötvény kamatának mértékét, a kamatfizetés időpontj(ái)t

Hozam = A hozam a befektetés adott időszak alatti teljesítményét jelzi. Bankbetét esetén a befektetés hozama megegyezik a kifizetett kamatok adta pénzbeli növekménnyel. Egy kötvény hozama a kötvény által fizetett kamatból és a kötvény árfolyamváltozásából adódik össze. A részvény befektetések esetében a befektetés hozama a kifizetett osztalékok és a részvény adott időszak alatti árfolyam-változásának összege.

Index = Több azonos fajtájú értékpapír átlagos teljesítményét mérő mutató, ami általában a piaci kereskedés alatt folyamatosan kerül kiszámításra az indexbe tartozó érték-papírok aktuális árfolyamából és forgalmából.

Indexált kötvények = A kamatfizetés egy előre definiált mögöttes termék teljesítményéhez kötött, a kibocsátó a kibocsátás feltételeiben rögzíti azokat a feltételeket, amelyek esetén kamatfizetésre kerül sor az előre meghatározott időpont(ok)ban.

Jelenérték = A jelenérték a pénz időértékét kifejező közgazdaságtani fogalom. Kifejezi, hogy jövőben egy egységnyi pénz ma hány egységnyit ér.

Kamat = Befektetések esetén a kamat a kamatozó értékpapírok kibocsátói által ezen értékpapírok tulajdonosainak (befektetőknek) előre meghatározott időszakonként fizetendő összeg.

Kamatláb = A kamatláb a névértékre vetített kamat összege %-os formában kifejezve.

Kapitalizáció = Adott társaság tőkeértéke, vagyis a forgalomban lévő részvények darabszámának és árfolyamának szorzata.

KELER = A tőzsdei és részben tőzsdén kívüli értékpapír- és származékos ügyletek elszámolását végző, elszámolóházi és nemzeti értéktári feladatokat ellátó pénzügyi intézmény.

Kockázat = Valamely pénzügyi instrumentum hozamalakulásának bizonytalanságát jelzi. Minél kockázatosabb egy termék, annál nagyobb mértékben ingadoznak a hozamértékei.

Kockázati felár = A kockázati felár a kockázatmentes hozam (a megfelelő futamidejű azonos devizanemben kibocsátott állampapírok hozama) feletti többlethozam, amely a tőke és kamatok megfizetésének kockázatát számszerűsíti.

Kockázatmentes

kamatláb = Adott devizanemben az állam által kibocsátott és garantált

állampapírok hozama.

Kontraktus = Kontraktusnak nevezik a határidős tőzsdei piacokon kereskedett termékek szabványosított kereskedési egységét. Egy adott tőzsdei határidős termékre szóló kontraktus pénzben vagy darabban, vagy súlyban kifejezett mennyiségi alapegysége az a legkisebb kereskedési mennyiség, amelynek egész számú többszöröse- ire lehet megbízást adni.

Kötvény = A kötvény hitelviszonyt megtestesítő értékpapír. A kötvényben a kibocsátó (adós) arra kötelezi magát, hogy az ott megjelölt pénzüsszeget, annak kamatát a kötvény mindenkori tulajdonosának vagy birtokosának a kötvényben megjelölt időben és módon megfizeti.

Külföldi értékpapír = Nem Magyarországon kibocsátott átruházható értékpapír, pénzpiaci eszköz, valamint kollektív befektetési forma által kibocsátott értékpapír.

Befektetési alap letétkezelő = A letétkezelő – befektetési alapkezelőtől függetlenül működő hitelintézet – végzi

az alap vagyonának, az alap befektetéseit képező értékpapíroknak a nyilvántartását, az értékpapír-tranzakciók könyvelését.

Likviditás = A likviditás egy befektetés azon tulajdonsága, hogy milyen idő- és hozamvesztéssel lehet értékesíteni és pénzzé tenni, milyen könnyen átruházható, mennyire megbízható a másodlagos piaca.

Likviditási kockázat = Az értékpapírpiac likviditása a kereskedett pénzügyi eszközök (instrumentumok) összes volumenétől, a kereslet kínálat viszonyától függ. Az értékpapír piacokon a kereslet és kínálat átmeneti csökkenését likviditási problémának nevezzük, amely a termékek árát negatívan érintheti.

Másodlagos piac = Biztosítja a korábban kibocsátott értékpapírok adásvételét befektetők között, mely lehet szabályozott, példa erre a Budapesti Értéktőzsde, vagy a felek egyedi megállapodásán alapuló, azaz OTC piac.

MiFID = az Európai Unió által alkotott, a pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelv, más néven MiFID (Markets in Financial Instruments Directive)

Mögöttes termék = Egyes pénzügyi instrumentumok áralakulását egy másik terméktől (alaptermék) teszik függővé. Ezt az alapterméket nevezzük mögöttes terméknek.

Nem kamatozó értékpapírok = Az értékpapír hozama nem kamat, hanem árfolyam eredmény, pl. Diszkont Kincs- tájegy.

Nettó árfolyam = Kötvények esetében a felhalmozott kamatoktól mentes árfolyam.

Nettó eszközérték = A befektetési alap vagyonának értéke csökkentve a kötelezettségeivel, amelyet a törvényi rendelkezések és a kezelési szabályzat alapján a letétkezelő számít ki, és az alapkezelő tesz közzé.

Névérték = A befektetés egy egységnyi tőkerésze.

Nominális kamat = Az infláció mértékével nem korrigált/csökkentett kamat.

Nyíltvégű befektetési alap = A nyíltvégű alapok esetében az alapkezelő az alap futamideje alatt folyamatosan újabb befektetési jegyeket bocsát ki és a már korábban kibocsátottakat visszavásárolja, ezzel a befektetőknek lehetőségük van bármikor újra befektetni és bármikor

eladni a befektetési jegyeiket az aktuális napi 1 jegyre jutó eszközérték- ken. A nyíltvégű alapok esetében tehát az alap vagyona az alap futamideje alatt folyamatosan változik az újabb befizetések és visszaváltások, valamint a hozam függvényében.

OBA = Országos Betétbiztosítási Alap. Az Alap legfontosabb feladata, hogy a tagintézeteinél elhelyezett betétek befagyása esetén a betétesek részére a biztosított betétek után kártalanítási összeget fizessen. A biztosítási kifizetés értékhatára (a tőke- és kamatösszeg együttes figyelembe vételével) hitelintézetenként és betétesenként jelenleg 100 ezer euró.

Opciós ügylet = Az opciós ügylet (röviden: opció) olyan szerződés, amely az egyik félnek vételi/ eladási jogot/kötelezettséget biztosít valamely mögöttes termékre (például deviza, értékpapír) vonatkozóan. Az opciós ügyletek az opció vásárlójának jogot biztosító, míg az opció kiírójának kötelezettséget jelentő ügyletek.

Osztalék = A részvénytulajdonosok részesedése a vállalat adózott eredményéből vagy a korábbi évek eredménytartalékából, melynek mértékét a közgyűlés dönti el.

Piaci ár = Az adott termék egyensúlyi ára, melyet a piaci kereslet és kínálat határoz meg.

Reálkamat = A várható infláció mértékétől megtisztított kamat.

Részvény = A részvény tulajdonjogot megtestesítő értékpapír. A részvények várható hozama alapvetően két tényezőtől függ: az osztalék nagyságától illetve a várható árfolyamnyereségtől.

Strukturált értékpapír = Olyan, rendszerint nem tőkevédett értékpapír, amely esetén a befektetőnek lejáratkor és/vagy a futamidő alatt visszafizetendő összeg változó lehet valamely referenciaértékeknek való kitettség miatt, vagy a befektető által nem közvetlenül megvett egy vagy több eszköz teljesítményétől függően.

Swap-ügylet = Csereügylet, egy azonnali és egy határidős ügylet összekapcsolása deviza, érték- papír vagy kamat esetén.

Származékos ügylet = Lásd: Derivatíva

Tőkeáttétel = Határidős pozíció nyitásához szükséges saját tőke aránya az azzal vállalt kockázat- hoz képest.

Tőzsdei határidős termék = A tőzsdei határidős termékek jellemzője a szabványosított kereskedés: e termékekre szóló megbízások csak előre meghatározott lejáratú időpontokra és kötésgységekre vonatkozhatnak. Az eladni kívánt termékkel nem kell ténylegesen rendelkezni, csak a termék szerződéskötéskor érvényes, illetve lejáratkor várható árának a különbözetére fedezetet jelentő pénzbeli letétet kell elhelyezni, majd az árfolyamváltozástól függően a Bankon keresztül a központi elszámolóházzal (KELER Zrt.) naponta elszámolni.

Változó kamatozású kötvények = A kibocsátó a kibocsátás feltételeiben rögzíti azt a referencia értéket (pl. 3 havi BUBOR), amihez képest a mindenkori kifizetésre kerülő kamat mértéke aktuálisan megállapításra kerül, valamint a kamatfizetés időpontjái(t).

Volatilitás = A volatilitás az árfolyam ingadozásának mértéke. Alacsony volatilitás esetén a termék árfolyama csak kismértékben ingadozik, míg magas volatilitás

esetén nagy a termék árfolyam ingadozása. Minél nagyobb az adott pénzügyi instrumentum árfolyamának az ingadozása, annál kockázatosabb befektetésnek tekinthető, így a volatilitás a kockázatosság jellemzésére használható mutató.

Volumen = Mennyiség.

Zártvégű befektetésialap = Zártvégű alapok esetében az alapkezelő nem köteles a futamidő alatt újabb befektetési jegyeket kibocsátani és a már forgalomba hozott befektetési jegyek a befektetési alap futamidejének vége előtt nem válthatók vissza. A befektetési alaphoz a befektetők kizárólag a jegyzési periódus ideje alatt csatlakozhatnak, amikor is az alap számára a befektetési politika megvalósításához szükséges tőke összegyűlik. Az alapkezelő a kibocsátott befektetési jegyeket csak a futamidő végén váltja vissza.